

ارزش‌گذاری پولی و تحلیل هزینه منفعت فعالیت‌های داوطلبانه به روش «حسابداری

ارزش و سرمایه‌گذاری داوطلبی»

(مورد مطالعه: فعالیت داوطلبانه جوانان هلال‌احمر

استان یزد در طرح ایمنی و سلامت مسافران

نوروزی ۹۵)

حامد صدیقی خویدک

نویسنده مسئول: کارشناس ارشد مدیریت منابع انسانی، معاون امور جوانان جمعیت هلال‌احمر استان یزد، یزد، ایران.

Email:hseddighi@gmail.com

دریافت: ۹۵/۴/۱۵ پذیرش: ۹۵/۷/۱۰

چکیده

مقدمه: فعالیت‌های داوطلبانه از جمله فعالیت‌هایی هستند که منافع اقتصادی و اجتماعی زیادی برای کشور دارد اما ارزش اقتصادی آن به دلیل داوطلبانه بودن کار، نادیده گرفته می‌شود. هدف از این تحقیق مروری بر روش‌های ارزش‌گذاری اقتصادی کار داوطلبانه، مقایسه دو روش متفاوت هزینه فرصت و هزینه جایگزینی ارزش‌گذاری پولی فعالیت داوطلبانه هم از نظر مفهومی و هم از نظر میدانی می‌باشد و هم چنین در کنار ارزش‌گذاری پولی فعالیت داوطلبی، به تحلیل هزینه منفعت اجرای طرح ایمنی و سلامت مسافران نوروزی توسط جوانان داوطلب هلال‌احمر استان یزد نیز پرداخته می‌شود.

روش: برای ارزش‌گذاری پولی فعالیت‌های داوطلبانه هشت روش دستمزد جایگزین، منطبق با فراغت، قضاوت داوطلب (زمان)، جانشینی دستمزد، قضاوت داوطلب بر اساس وظیفه، قضاوت

سرپرست، هزینه کالای مشابه و قضاوت بهره‌مند شناسایی شدند که در این مطالعه دو روش استفاده شد. هم چنین برای تحلیل هزینه منفعت از تکنیک «حسابداری ارزش و سرمایه‌گذاری داوطلبی» استفاده شد که روشی پذیرفته شده برای سازمان‌های داوطلبانه در سطح جهان از جمله فدراسیون بین‌المللی صلیب‌سرخ و هلال‌احمر است.

یافته‌ها: در این مطالعه یافته شد که فعالیت داوطلبانه ۱۵۷۴ همیار نوروزی در استان یزد، به روش دستمزد جایگزین ۹۳۸ میلیون ریال ارزش‌گذاری می‌شود و در صورت ارزش‌گذاری به روش جانشینی دستمزد، معادل پولی این فعالیت داوطلبانه مبلغ ۲۲۶۸۷۱۳۲۳۲ ریال خواهد بود. هم چنین جمعیت هلال‌احمر استان یزد برای این تعداد داوطلب مبلغ ۲۱۲۸۰۰۰۰۰ ریال هزینه (ایاب و ذهاب و غذا) کرده است.

بحث و نتیجه‌گیری: با استفاده از تکنیک هزینه منفعت «حسابداری ارزش و سرمایه‌گذاری داوطلبی» در صورتی که ارزش‌گذاری به روش دستمزد جایگزین باشد نرخ ویوا نشان می‌دهد به ازای هر ریالی که جمعیت هلال‌احمر استان یزد در طرح ایمنی و سلامت مسافران نوروزی بر پروژه داوطلبی هزینه کرده، بیش از ۴ ریال عایدش شده است و در صورت ارزش‌گذاری به روش جانشینی دستمزد، نزدیک به ۱۱ ریال عاید جمعیت هلال‌احمر استان یزد شده است، لذا طرح داوطلبانه ایمنی و سلامت مسافران نوروزی طرحی بسیار موفق و از نظر اقتصادی به صرفه برای جمعیت هلال‌احمر و هم چنین دولت بوده است چرا که نسبت به هزینه

صورت گرفته، عایدی بالایی داشته به این معنا که فعالیت بسیار زیاد و گسترده‌ای بدون هزینه نیروی انسانی صورت گرفته است.

کلمات کلیدی: کار داوطلبی، ارزش پولی، جوانان، جمعیت هلال احمر

مقدمه

با رایج شدن کارهای داوطلبانه، دیگر چندان تعجب‌آور نیست که دولت‌های سراسر جهان، برای سودمندی‌های اقتصادی و اجتماعی فعالیت‌های داوطلبانه برنامه‌ریزی می‌کنند. فقط در بریتانیا، فعالیت‌های داوطلبان، حدود ۶۴ میلیارد دلار به اقتصاد این کشور کمک کرده است و در کانادا ارزش اقتصادی این گونه فعالیت‌ها به‌رقم باورنکردنی ۱۶ میلیارد دلار بالغ شده است. براساس یک مطالعه تطبیقی که به تازگی میان ۲۲ کشور جهان انجام شد، مدت زمانی که داوطلبان صرف فعالیت‌های داوطلبانه می‌کنند، معادل کار ۵/۱۰ میلیون شاغل تمام وقت است، البته توجه به این نکته ضروری است که سودآور شدن فعالیت‌های داوطلبانه مستلزم برنامه‌ریزی، سرمایه‌گذاری، سازماندهی و آموزش است. براساس مطالعه‌ای که به تازگی در اروپا صورت گرفت، تخمین زده شد که هر دلار سرمایه‌گذاری در کارهای داوطلبانه، ۸ دلار سود برمی‌گرداند. فعالیت‌های داوطلبانه، نه جایگزین خدمات دولتی، بلکه مکمل اساسی آن است. دولت‌ها در ترویج فعالیت‌های داوطلبانه که از عناصر بنیادی در جامعه‌ای سالم و دموکراتیک است، ذی‌نفع هستند. [۲]

ارزش‌گذاری خدمات خارج از بازار را محققان اول بار در دهه ۲۰ میلادی و اوایل ۳۰ میلادی با تحقیق در زمینه خدمات خانه‌داری شروع کردند، خدماتی که بازار قیمت‌گذاری نکرده است. [۳]

در دهه‌های بعد، موضوع ارزش پولی کالاهای عمومی به طور کلی و ارزش‌گذاری نیروی کار داوطلبانه به طور ویژه، توسط محققان مختلفی در زمینه اقتصاد و سیاست‌گذاری بررسی شد. ابتکار عمل‌های متعددی در دهه اخیر در زمینه شناسایی اهمیت و اندازه فعالیت داوطلبی مانند پروژه داده اقتصادی جان هاپکینز، پروژه سنجش داوطلب، کتاب عمل سازمان‌های غیرانتفاعی سازمان ملل با نظارت مرکز مطالعات جامعه مدنی در دانشگاه جان هاپکینز صورت گرفته است. [۳]

ذینفعان متعددی به مسأله ارزش اقتصادی کار داوطلبی علاقه‌مندند. [۴] برای مثال، سرمایه‌گذاران اجتماعی، به بازگشت سرمایه خود علاقه‌مند هستند. لابی‌گران و فعالان غیرانتفاعی، از ارزش‌گذاری اقتصادی استفاده می‌کنند تا اهمیت کار داوطلبی در جامعه و اهمیت بخش داوطلبانه را به سیاست‌گذاران نشان دهند. آنها به دنبال یارانه دولتی برای بخش داوطلبی هستند و همچنین قانون‌گذاران می‌خواهند بدانند یارانه‌ای که مصوب و تخصیص دادند چقدر مفید بوده است. ذی‌نفعان بیشتر از اینکه به داده‌های کیفی علاقه‌مند باشند، علاقه‌مند به دانستن اطلاعات آماری و ارزش پولی فعالیت‌های داوطلبانه هستند.

روش تحقیق

در ادبیات موضوع که در مقالات بررسی شد، با اینکه فعالیت داوطلبان از ارزش اقتصادی بالایی

یکی از ایراداتی که به شیوه هزینه فرصت سالامون مطرح بود این است که این روش فقط به هزینه جایگزینی فرصت داوطلب در زمان کار پرداخته و به انجام کار داوطلبی در وقت فراغت وی نپرداخته بود. [۱]

تعریف کار داوطلبی

کنان و دیگران [۷] با مرور بیش از سیصد تعریف مختلف از اصطلاح داوطلب، چارچوب، چهار بُعدی برای تعریف داوطلبی تهیه کرده است:

اولین بُعد انتخاب آزاد است به این معنی که داوطلب آزادانه و بدون اجبار در فعالیت خاصی مشارکت می‌کند. برخی تعاریف داوطلبانی با آزادی نسبی و همچنین تعهد به داوطلبی را نیز شامل کرده‌اند. به عنوان مثال بعضی افرادی که باید خدمات عمومی به جای خدمت سربازی انجام دهند که با تخفیف می‌توانند داوطلب محسوب شوند.

بعد دوم در خصوص پاداش است. با توجه به تعاریف داوطلبی، داوطلب پاداش دریافت نمی‌کند. تعاریف گسترده‌تر داوطلب پاداش می‌تواند بگیرد، ولی نباید انتظار دریافت پاداش را داشته باشد. گسترده‌ترین تعریف داوطلب شامل دریافت پاداش به ازای هزینه‌کرد توسط داوطلب می‌باشد.

در بُعد سوم، داوطلبان با توجه به ساختار فعالیتشان تعریف می‌شوند که دو حوزه متفاوت جدا می‌شود. در تعریف ضعیف‌تر، فقط فعالیت‌های داوطلبانه در ساختار رسمی سازمانی را می‌پذیرد، ولی تعریف گسترده‌تر بعضی فعالیت‌ها همچون کمک به همسایه، کمک به دوستان و ... را نیز شامل می‌شود.

برخوردارست، ولی تبدیل آن به واحد پول و کمی، چه در سطح انفرادی و چه مجموع مشکل خواهد بود. [۱۸]

در سطح مجموع، مشکل کالاهای غیر بازاری و عمومی مثل نیروی کار داوطلبی این است که در تولید ناخالص داخلی محاسبه نمی‌شود. یک دلیل برای احتساب نکردن، مشکل بودن ارزش پولی فعالیت داوطلبانه در سطح انفرادی است. روش‌های سنتی نیز برای محاسبه ارزش مالی مناسب نیست چون قیمت بازار مثل نرخ حقوق برای کار داوطلبی تعیین نشده است. با این اوصاف، سالامون و دیگران [۲۶] سه مفهوم مجزا برای ارزیابی کار داوطلبی پیشنهاد داده است:

۱) رویکرد هزینه فرصت^۱ که ارزش اقتصادی کار داوطلبی را معادل درآمد از دست رفته در حین کار داوطلبی محاسبه می‌کند، ۲) رویکرد هزینه جایگزینی^۲ که نرخ دستمزد معادل فعالیت مشابه در بازار برای کار داوطلبی پیشنهاد می‌دهد، ۳) رویکرد منافع اجتماعی^۳ ارزش اقتصادی کار داوطلبی را معادل خروجی تولید شده می‌داند.

سالامون و دیگران [۲۶] این سه رویکرد را شش روش تقسیم کرده است.

اورلوفسکی و پاملا ویکر [۲۰] در مقاله‌ای دو روش به روش‌های سالامون اضافه کردند. روش‌های تطبیق فراغت هزینه فرصت^۴ و قضاوت داوطلبی جایگزین درآمد^۵.

^۱ Opportunity Cost Approach (OCA)

^۲ Replacement Cost Approach (RCA)

^۳ Societal Benefits Approach (SBA)

^۴ Leisure-Adjusted OCA

^۵ Volunteer Judgment RWA

چهارمین بُعد نیز در خصوص بهره‌مندان از داوطلبی می‌باشد. تعریف ضعیف‌تر فقط فعالیت‌های داوطلبی با هدف افراد غریبه را می‌پذیرد، ولی دیگر تعاریف انتفاع دوستان و اقوام را نیز می‌پذیرند. در این بُعد و در گسترده‌ترین تعریف، خدمات داوطلبان به خودشان نیز پذیرفته می‌شود.

هاستینگز و دیگران [۱۷] بر اساس این موارد چارچوبی ساخته و توسعه دادند که رشته‌های مختلفی همچون اقتصاد، جامعه‌شناسی، روان‌شناسی و علوم سیاسی را در برمی‌گیرد.

با توجه به چهار بُعد مذکور، این مقاله داوطلب را این‌گونه تعریف می‌کند: فردی با خواست و اراده خویش و بدون دریافت دستمزد - کار برای سازمانی غیرانتفاعی انجام می‌دهد و اعضای سازمان و دیگر مردم بهره‌مندان فعالیت‌های داوطلبانه هستند.

شکل شماره ۱ نمایی کلی بر روش‌های ارزیابی ذکر شده در این مقاله را نشان می‌دهد. این رویکرد تبدیل فعالیت داوطلبی به ارزش اقتصادی بر اساس مقاله سالامون و دیگران [۲۶] می‌باشد که یک تیپولوژی از رویکردهای ارزش‌گذاری با استفاده از سه بُعد است: ۱) تمرکز بر ارزش‌گذاری (داده در مقابل ستاده) ۲) راهبرد ارزش‌گذاری (هزینه جانشینی در مقابل هزینه فرصت در مقابل منافع اجتماعی) و ۳) مبنای ارزش‌گذاری (مشاهده‌ای در مقابل اسنادی). با تمرکز بر ارزش‌گذاری، دو روش برای تعیین ارزش پولی کالا یا خدمت در تحلیل استاندارد اقتصادی به وجود آمده است. [۲۶] خلاصه این روش‌ها در جدول ۱ نیز قابل مشاهده است.

وقتی داده داوطلبی ارزیابی می‌شود که عمدتاً زمان صرف شده توسط نیروی داوطلب خواهد بود، ارزش پولی داوطلبی از ارزش‌گذاری پولی بر زمان و فعالیت کاری که داوطلب صرف کرده تعیین می‌شود. در مقابل، در صورت تمرکز بر ستاده، خروجی کار داوطلبی لحاظ می‌شود که عمدتاً توسط بهره‌مندان ارزش‌گذاری می‌شود. در روش داده محور، بین روش هزینه فرصت و هزینه جانشینی تفاوت وجود دارد. در روش هزینه فرصت بر اینکه چه کسی کار را انجام می‌دهد تمرکز می‌شود ولی در روش دیگر بر این چه کاری صورت گرفته تمرکز می‌شود.

بُعد مبنای ارزش‌گذاری، نشان می‌دهد که کجا پارامتر مشاهده‌ای مانند زمان، نرخ دستمزد یا هزینه‌ها برای ارزش‌گذاری استفاده می‌شوند و کجا ارزش‌گذاری اسنادی است. این اطلاعات توسط خود داوطلب یا شخصی دیگر (بهره‌مند، مافوق) اظهار می‌شود.

رویکرد قضاوت داوطلب با رویکرد هزینه جانشینی (مبنای ارزش‌گذاری: اظهارشده توسط دیگران) تفاوتی که دارد در این است یکی توسط داوطلب اظهار می‌شود و دیگری دیگران اظهار می‌کنند.

یوهان اورلوفسکی در مقاله خود [۲۰] بُعد دیگری به رویکردهای ارزش‌گذاری اضافه می‌کند که گستره ارزش‌گذاری را لحاظ می‌کند (کلی در برابر جزئی). اضافه کردن این بُعد شیوه دیگری از رویکردهای ارزش‌گذاری را فراهم می‌آورد که این رویکرد هزینه فرصت منطبق با فراغت نامیده می‌شود. این رویکرد فقط ساعاتی را در ارزش‌گذاری به حساب می‌آورد که داوطلب از ساعات کار خود، برای داوطلبی چشم

از دستمزد آن صرف نظر می کند که هزینه فرصت برابر نرخ دستمزد شغل اصلی خواهد بود. برای به کار بردن این روش، اطلاعاتی در مورد ساعات داوطلبی و همچنین اطلاعات دستمزد کار معادل مورد نیاز است. پس این روش، تا حد زیادی شدنی است چرا که این اطلاعات به راحت قابل جمع آوری است و برای همین به صورت گسترده ای در تحقیقات گذشته مثلاً آیرن منگر [۲۰۰۰، ۱۸]، هندی و دیگران [۲۰۰۰، ۱۵]، سلامون و دیگران [۲۰۱۱]. به کار رفته است. [۲۶]

این روش کاستی هایی هم دارد: اول اینکه ارزش پولی فعالیت داوطلبی افرادی که جزو نیروی کار نیستند (مثل بازنشستگان یا افراد بیکار) صفر در نظر گرفته می شود در حالی که کار داوطلبی آنان نیز دارای ارزش اقتصادی است. این موضوع توسط هندی و دیگران [۱۶] نیز ارزیابی شد.

فو [۲۰۰۸، ۲۵] راه حل آترناتیوی را معرفی کرد به گونه ای برای این گونه افراد بدون شغل، حداقل دستمزد در نظر گرفته می شود.

دوم اینکه معمولاً مشاغل داوطلبان متنوع و متفاوت است لذا در حالی که ممکن است وظیفه و کار داوطلبی برای همه در یک گروه یکسان باشد، ولی به دلیل شغل متفاوت آنان، ارزش پولی متفاوتی برای کارهای داوطلبی یکسان در نظر گرفته می شود.

[۲۶]

دوم اینکه داوطلب فعالیت های داوطلبی متفاوتی را انجام می دهد اما به دلیل اینکه در این روش، با توجه به شغل خود، فعالیت وی ارزش گذاری می شود بنابراین برای فعالیت های متفاوت، ارزش گذاری

پوشیده باشد و ساعات اوقات فراغت فرد در راستای داوطلبی محاسبه نمی شود. همه این رویکردها در پاراگراف های بعدی بحث می شود.

رویکرد هزینه فرصت: این رویکرد داده محور است و به هزینه فرصت داوطلبی مانند درآمدی می پردازد که در زمان داوطلبی از دست می رود. در اقتصاد، هزینه فرصت درآمد خالص از بهترین تصمیم برای اقدام می باشد. [۲]

با تعمیم به بحث داوطلبی، هزینه فرصت نشان دهنده درآمدی است که اگر فرد آن فعالیت را به جای داوطلبانه، به عنوان کار انجام می داد چقدر حقوق دریافت می کرد. [۲۶]

بنابراین هسته اصلی این رویکرد، این است که چه کسی کار را انجام می دهد. یکی از مزایای رویکرد هزینه فرصت این است که در این روش نیازی به دیده شدن سابقه آموزشی، تجربه و دیگر فاکتورهای تعیین کننده دستمزد نیست.

براون [۳] در مورد این روش بیان می کند «انگیزه هر چه که باشد، هزینه داوطلبی زمانی است که فرد می تواند در راه دلخواه دیگری بگذرانند از جمله زمانی برای به دست آوردن پول که فرد می تواند آن پول را برای دلخواهش مصرف کند».

روش دستمزد جایگزین اشتغال^۱: این روش همانند روش هزینه فرصت است، با این تفاوت که شامل زمان داوطلب و حق شغل معادل کار داوطلب می باشد. همچنین روش به طور ضمنی فرض می کند که کار داوطلبی جایگزین کامل برای شغل با دستمزد می باشد. لذا داوطلب با انجام داوطلبانه کار،

^۱ Alternative-Employment Wage Approach

یکسانی صورت می‌گیرد که قاعده‌تاً این‌چنین نباید باشد. [۲۶]

سوم اینکه برخی داوطلبان ممکن از مهارت و شغل سطح بالایی برخوردار باشند و ارزش‌گذاری پولی فعالیت داوطلبی آنان در این روش، بیش از حد محاسبه می‌گردد. [۲۷]

ویلانکورت [۲۷] با توجه به همین موضوع تاکید می‌کند ارزش‌گذاری در این روش نه بر اساس فعالیت صورت گرفته، بلکه با توجه به فرد انجام دهنده محاسبه می‌شود. چهارم اینکه بحث اصلی آنجا پیش می‌آید که در این روش، کار داوطلبی که جایگزینی از کار بوده و کجا جایگزینی از فراغت صورت گرفته است.

روش هزینه فرصت منطبق بر فراغت: اورلوفسکی ۲۰۱۴ [۲۰] با توجه به مشکلات ذکر شده در مدل قبل، قرار دادن رقم صفر به عنوان ارزش کار داوطلبی و هزینه فرصت اوقات فراغت داوطلب را موضوع بحث قرار داده است.

سالامون و دیگران ۲۰۱۱ از دیدگاه اقتصاد کلان بیان می‌کند سازمان با کمک فعالیت‌های داوطلبان ستاده خواهد داشت و لذا این ستاده در اقتصاد ملی به حساب می‌آید. لذا اگر داوطلب حتی از اوقات فراغت خود نیز برای فعالیت داوطلبانه استفاده کند باز به اقتصاد ملی کمک خواهد کرد. ولی با استفاده از این روش، با اینکه مبلغی به اقتصاد ملی اضافه شده ولی به دلیل داوطلب در زمان فراغت خود فعالیت کرده ارزش اقتصادی آن محاسبه نمی‌گردد چون اوقات فراغت در اقتصاد ملی محاسبه نمی‌شود. از آنجایی در این مقاله اقتصاد خرد مورد قرار گرفته

و کلان مورد بحث نیست احتساب رقم صفر برای کار داوطلبی شدن نیست. همچنین این روش قرار است به فعالیت داوطلبی بپردازد و نه به ارزش افزوده‌ای که این فعالیت داوطلبی ایجاد کرده است. علاوه بر این، اقتصاددانان فمینیست معتقدند که فرد داوطلبی که به عنوان نیروی کار فعال در اقتصاد فعالیت نمی‌کند ممکن است هزینه فرصت‌های دیگری همچون تولید خانگی، خانه داری، مراقبت از کودک و مراقبت از نزدیکان را انجام دهد. [۲۱]

اگر این انتقاد پذیرفته شود در روش هزینه فرصت منطبق بر اوقات فراغت، ارزش‌گذاری پولی بیشتر از عدد صفر برای کار داوطلبانه در زمان اوقات فراغت محاسبه می‌شود. اگر چه از نظر مفهومی منطقی به نظر می‌رسد باز این سوال باقی می‌ماند که در مطالعات و تحقیقات چه رقمی به عنوان ارزش پولی کار داوطلبی در نظر گرفته شود.

روش هزینه فرصت با نظر داوطلب^۱: سومین روش بر اساس هزینه فرصت، بر اساس اظهار داوطلب پایه‌گذاری شده است. در این روش خود داوطلب اظهار می‌کند که زمانی که صرف فعالیت داوطلبی کرده چه ارزش پولی را در بر دارد و لذا در این روش زمان صرف شده داوطلب مهم است نه کاری که انجام می‌شود. این روش می‌تواند دارای مشکلاتی باشد و کاستی‌هایی برابر همه روش‌های هزینه فرصت دارد. برای مثال، آیرن منگر ۲۰۰۰ [۱۸] بیان کرده که مشکل همه روش‌های هزینه فرصت، ارزش‌گذاری فعالیت داوطلبی است.

^۱ Volunteer Judgment OCA

روش جایگزین دستمزد^۱: این روش که به مدل قیمت گذاری سایه نیز مشهور است [۲۵] مستقیماً فعالیتی که در کار داوطلبی صورت می گیرد را ارزش گذاری می کند.

با توجه به نظر بومن [۱] «هزینه جانشینی ارزش اقتصادی داوطلبان را با محاسبه هزینه دستمزد یک ساعت انجام همان کار از سوی نیروی کار محاسبه می کند». به طور خلاصه، همان کار داوطلبی، در بازار کار چقدر دستمزد دارد. ارزش گذاری، مطابق با دستمزد یک نیروی حرفه ای برای انجام همان کار داوطلبی محاسبه می شود. شناسایی حق الزحمه و قیمت بازار نیروی کار مقدور خواهد بود اما جستجوی این هزینه و مبلغ چالش برانگیز و وقت گیر است. برای همین در مطالعات برای این روش میانگین هزینه نیروی کار بازار برای بهترین نتیجه برای کار داوطلبی احتساب می شود. [۲۴]

هنوز، تعیین یک رقم برابر برای همه داوطلبان دارای مشکلاتی همچون اغراق یا دست کم گرفتن فعالیت داوطلبانه به خصوصی شود. بنابراین نقطه قوت این روش در تعیین دستمزد برای فعالیت، با احتساب رقم میانگین به نقطه ضعف این روش هم تبدیل شده است. نقطه ضعف دیگر این روش، پیدا کردن متوسط قیمت بازار فعالیت، برای فعالیت های داوطلبانه ای است که مشابه در بازار تجاری ندارد یا در دسترس نمی باشد. این روش کاستی های دیگری نیز دارد. یکی از ایرادات، این است که یک فعالیت را ممکن است متخصصانی که از تجربه، علم و مهارت بالاتری برخوردارند انجام دهند و در صورتی

این روش توسط موک ۲۰۰۷ [۲۴] به مدل نظر داوطلب نام گذاری شده است و دستمزدی کمتر از روش جایگزین درآمد را پیشنهاد می دهد. با پیش فرض اینکه داوطلبان از کارشان بیشتر لذت می برند در غیر این صورت انجام نمی دهند چون مجبور به انجام آن نیستند. رقم پیشنهادی به عنوان ارزش پولی کار داوطلب که توسط خود داوطلب اظهار می شود کمتر از میزانی است که در روش های دستمزد جایگزین و جانشینی دستمزد شغل پیشنهاد می شود. روش قضاوت داوطلب با تحقیقات جدید در خصوص اوقات فراغت و کالاهای عمومی غیر بازار همسو می باشد. [۲۳] با اینکه این روش کاملاً ذهنی است، ولی می تواند تخمین خوبی از ارزش پولی فعالیت داوطلبانه را به دست بدهد. در کل روش هزینه فرصت قضاوت داوطلب روشی امیدوار کننده از دید امکان پذیری ست و در مقالات مختلفی نیز به کار گرفته شده به خصوص اینکه امکان ارزش گذاری پولی بر روی فعالیت به سرعت امکان پذیر ست. [۱۶ و ۲۲]

روش جایگزین هزینه: روشی ورودی محور است. در حالی که هزینه فرصت روشی فرد محور (ارزش زمان فرد ارزیابی می شد) بود، روش جایگزین هزینه بر فعالیت و شغلی که صورت گرفته متمرکز است. این روش خود سه دسته تقسیم می شود: روش جایگزین دستمزد عمومی، جایگزین دستمزد با قضاوت داوطلب و جایگزین دستمزد با قضاوت مسئول.

^۱ Replacement Wage Approach

که همین فعالیت را افراد آموزش‌ندیده غیرمتخصص نیز به عنوان داوطلب انجام دهند ارزش مالی هر دو را یکسان فرض می‌کند. [۱۸]

در ضمن این مدل، به طور ضمنی فرض می‌کند کار داوطلبی و نیروی کار حرفه‌ای قابل‌جانشینی با یکدیگر هستند. بعضی کارها نیز به قدری تخصصی هستند که جانشینی برای آن در بازار کار پیدا نمی‌شود. [۲۶] یا اینکه برای یک کار مشخص، کیفیت‌های مختلفی در بازار انجام می‌شود و به تبع آن هزینه هر کدام متفاوت است. علاوه بر این، سوال همچنان مطرح این است که کار داوطلبی و نیروی بازار کار، کجا به جانشینی از هم می‌توانند محسوب شوند. [۲۴] همچنین می‌توان مطرح کرد که سازمان‌های غیرانتفاعی کار داوطلبانه را به قیمت بازار درخواست نمی‌کنند چرا که قیمت‌های بازار برای نیروی کار تخصصی بالا بوده و لذا ارزش‌گذاری به قیمت بازار مورد تأیید آنان نمی‌باشد. مدل جانشینی دستمزد به صورت گسترده در مقالات پیشین مورد استفاده قرار گرفته و اغلب از میانگین دستمزد صنعت یا میانگین دستمزد ملی استفاده کرده‌اند. [۸ و ۲۴]

مدل جایگزین دستمزد به قضاوت داوطلب: این روش به یکی از انتقادات اصلی از مدل فرصت هزینه اشاره می‌کند که فقط بر کسی که فعالیت داوطلبی را انجام می‌داد تمرکز می‌کرد تا اینکه بر خود فعالیت تمرکز داشته باشد. [۱۸] همچنین این روش می‌تواند نقد وارد بر روش جایگزین دستمزد یعنی تخمین بیش از حد ارزش پولی فعالیت داوطلبی را پاسخ دهد. ممکن است سازمان‌های

غیرانتفاعی، ارزش‌گذاری پولی فعالیت داوطلبی به قیمت بازار را نپذیرند اما احتمالاً هزینه‌ای که داوطلب می‌گوید را ممکن است قبول کنند. لذا، در این روش، اساس بر اظهار داوطلب است، داوطلب مبلغ مورد نظر خود را اظهار می‌کند، اما از سویی تمایل وی به انجام کار باعث می‌شود ناخودآگاه مبلغ بالایی را اظهار نمی‌کند. اگر چه این روش از نظر مفهومی شدنی است ولی از روش جانشین دستمزد سخت‌تر به نظر می‌رسد چرا که رقم میان به عنوان ارزش پولی کار داوطلبی رایج‌تر است و در اغلب مطالعات استفاده شده است. [۸] به ویژه، داده‌ها باید از طریق مطالعات و پرسشنامه از داوطلبان جمع شوند اینکه دقیقاً چه فعالیتی را داوطلبانه انجام داده‌اند، سپس داوطلبان مشخص کنند کاری که انجام داده‌اند به ازای هر فعالیت مجزا چقدر ارزش دارد، این روند با یک فرایند مجتمع جمع‌آوری داده وقتی مقایسه می‌شود مشکل‌تر به نظر می‌رسد.

روش جایگزین درآمد به قضاوت مسئول: سومین روش از راهبرد جایگزین درآمد این روش است. در این روش از مسئول فعالیت داوطلبی پرسیده می‌شود اگر این کار داوطلبانه انجام نمی‌شد چقدر تمایل و ارزش داشت برای انجام آن به فرد بپردازد. [۲۶] از آنجایی که بسیاری از فعالیت‌های داوطلبانه بدون ناظر و مسئول انجام می‌شود و همچنین فرایند دشواری دارد این روش کمتر استفاده می‌شود.

روش منافع اجتماعی: سومین راهبرد ارزش‌گذاری روش منافع اجتماعی است که ارزش‌گذاری ستاده فعالیت داوطلبی تمرکز می‌شود و هسته اصلی این

^۱ Supervisor Judgment RWA

ارزش گذاری بهره‌مندی از این کار داوطلبی است. برای این روش، دو زیر مجموعه وجود دارد که توضیح داده می‌شود. [۲۶]

هزینه محصول یا خدمت مشابه^۱: با این روش قیمت بازاری کالا یا خدمت مشابه به ازای هر خروجی تولید شده از کار داوطلبی محاسبه می‌شود. [۲۶] یکی از مشکلات این روش این است که برای محقق کاری مشکل خواهد بود بخواهد جزییات خروجی فعالیت داوطلبی را مجزا کرده و سپس به دنبال معادل بازاری آن جستجو کند.

قضاوت فرد بهره‌مند از کار داوطلبی^۲: مبنای ارزش گذاری این روش، تعیین ارزش پولی با اظهار فرد بهره‌مند از فعالیت داوطلبی است. در این روش، از فرد بهره‌مند خواسته می‌شود تعیین کنند، چقدر تمایل دارند به ازای خدمت دریافت شده، هزینهپردازند. دو روش مختلف همدیگر را کامل می‌کنند. به عنوان مثال برای کالاها یا خدماتی که مشابه در بازار ندارند قیمت گذاری بر اساس نظر بهره‌مند روش مناسبی است. [۲۶] مانند روش قبل، نقدهای مشابهی بر این روش نیز وارد است. روش قضاوت بر اساس نظر داوطلب قبلاً در مقاله ارزش کمک‌های خیریه به افراد بی‌خانمان [۱۲] استفاده شده بود.

تحلیل هزینه منفعت: ویوا^۳ مدلی است که هزینه‌ها و فعالیت‌ها را تجزیه و تحلیل کرده، آن را نسبت به فعالیت در بازار کار مطابقت می‌دهد. تخصیص ارزش بازار یا «دستمزد سایه» نشان دهنده مبلغی

ست که سازمان برای انجام کارش باید به نیروی کار پرداخت می‌کرد اگر که از خدمات نیروی داوطلبانه برخوردار نبود. همچنین مدل ویوا، تحلیل هزینه-منفعت و هزینه-اثر بخشی از طریق سنجش ورودی‌ها (منابع مورد استفاده برای حمایت از داوطلب) نسبت به ستاده (ارزش پولی زمان صرف شده داوطلب) به دست می‌آورد. این نشان دهنده این است که سازمان چه سرمایه‌گذاری با از طریق داوطلبان خود صورت داده نسبت به هزینه‌های مختلفی همچون کارکنان اداری، تبلیغات، جذب، آموزش، بیمه و تجهیزات داوطلب انجام داده است. همچنین این روش عایدی سازمان به ازای هر ریال هزینه کرد هم نشان می‌دهد. [۲۶]

نرخ ویوا (سرمایه گذاری بر داوطلب و ارزش اقتصادی کار داوطلبی) از فرمول زیر محاسبه می‌شود: [۲۰]

ارزش اقتصادی داوطلب

$$\text{میزان سرمایه گذاری داوطلب (هزینه هایی که برای داوطلب صورت گرفته است)} = \text{ویوا}$$

 نرخ ویوا بیشتر از دو نشان دهنده این است که با هزینه صورت گرفته، چند برابر فعالیت از نظر ارزش مادی صورت گرفته است. از جمله مزایای این روش شامل برنامه ریزی راهبردی بهتر، توسعه برنامه های داوطلبانه، طراحی نظام تشویق و پاداش بهتر در سیستم داوطلبانه، توسعه جذب و نگهداری داوطلبان، ارائه درک بهتر از فعالیت صورت گرفته از طرف داوطلبان از نظر اقتصادی و کمی.

یافته‌ها

در این مطالعه سعی می‌شود در ابتدا ارزش پولی فعالیت داوطلبانه جوانان هلال احمر استان یزد در طرح ملی ایمنی و سلامت مسافران نوروزی سنجیده

^۱ Cost of Counterpart Goods & Services

^۲ Beneficiary Judgment

^۳ Volunteer Investment and Value Audit (VIVA)

شده و سپس با استفاده از روش ویوا، تحلیل هزینه منفعت و تحلیل هزینه اثر بخشی صورت گیرد. داده‌های این روش از مصاحبه و گزارشات روزانه کارشناسان جوانان هلال‌احمر در شهرستان‌های استان یزد به دست آمده است. اطلاعات از طریق فرم‌هایی که در اختیار مسئول هر پست گذاشته شد به مسئول طرح در هلال‌احمر شهرستان تکمیل و ارسال می‌شد و سپس فرم‌های تکمیل شده بعد از جمع‌بندی، به مسئول طرح در استان ارسال می‌گردید. در طرح ایمنی و سلامت مسافران نوروزی استان یزد ۲۸ پست ثابت در مبادی ورودی و خروجی شهرستان‌های استان به مدت ۱۸ روز پیش‌بینی شد که در هر کدام از این ایستگاه‌ها دو نفر به صورت ثابت دوازده ساعت در روز به ارائه خدمات داوطلبانه می‌پرداختند. همچنین در فضای دوستدار کودک که در استان یزد ۲۰ ایستگاه برای آن راه اندازی شد نیز ۲۰ مربی در هجده روز طرح به صورت داوطلبانه همکاری کردند. تعداد داوطلب روز در طرح ۱۵۷۴ همیار نوروزی که البته هزینه ایاب و ذهاب و هزینه غذا فقط برای همیاران نوروزی پرداخت شده است. با توجه به اطلاعات جدول شماره ۲، جمعیت هلال‌احمر استان یزد برای جوانان داوطلب طرح ملی ایمنی و سلامت مسافران نوروزی در مجموع ۲۱۲۸۰۰۰۰۰ ریال هزینه کرده که این هزینه شامل هزینه‌های غذا، رفت و آمد، تجهیزات و ملزومات و آموزش هر نفر می‌باشد. در جدول شماره ۳ ارزش اقتصادی کار داوطلب مورد بررسی قرار می‌گیرد به این معنی که اگر قرار بود به جای به کارگیری جوانان داوطلب، به

استخدام افرادی برای برگزاری طرح ایمنی و سلامت مسافران نوروزی در استان یزد روی می‌آوردیم باید چه هزینه پرداخت می‌گردید... حداقل دستمزد در ساعت بر اساس حداقل دستمزد کارکنان در سال ۹۴ که از سوی دولت به ازای هر ساعت ۴۶۴۰۰ ریال اعلام گردیده درج شده است. در ضمن در جدول شماره ۳ نشان داده می‌شود اگر از جوانان داوطلب استفاده نمی‌شد باید از چه کارکنان در چه پست‌هایی استفاده می‌کردیم. سه فعالیت عمده آگاه‌سازی، سنجش سلامت مسافران (شامل سنجش فشار قند خون مسافران) و همچنین کار در فضای دوستدار کودک برای تعیین ارزش اقتصادی انتخاب شده است. ستون سمت (ستون دوم) به این معناست اگر به جای استفاده از داوطلبان جوان، به استخدام کارمند روی آورده شود از چه تخصص‌هایی استفاده خواهد شد. تعداد نفرات داوطلب، تعداد جوانانی هستند که در شانزده روز طرح ایمنی و سلامت مسافران نوروزی استان یزد به صورت داوطلبانه در پست‌های تعیین شده فعالیت کردند که جمعاً در سه شاخه مختلف ۱۵۷۴ نفر روز جوان داوطلب فعالیت داشته‌اند. میزان ساعت کاری پست‌های ایمنی و سلامت مسافران نوروزی برای جوانان داوطلب به صورت شیفتهای دوازده ساعته تعیین شده است. جمع ارزش اقتصادی کار داوطلبی در طرح ایمنی و سلامت مسافران نوروزی به دو روش دستمزد جایگزین (با احتساب حداقل دستمزد) و روش جانشینی دستمزد (با احتساب متوسط دستمزد دریافتی کارکنان هلال‌احمر) از ضرب میزان ساعات کاری جوانان داوطلب در روز، تعداد جوانان و

حداقل دستمزد در ساعت به دست آمده است. با این حساب، ارزش پولی فعالیت داوطلبانه جوانان هلال احمر استان یزد در ایام نوروز به روش دستمزد جایگزین (حداقلی) ۹۳۸۱۷۹۲۰۰ محاسبه و در صورت استفاده از روش جانشینی دستمزد (روش میانگین) این ارزش گذاری به مبلغ ۲۲۶۸۷۱۳۲۳۲ صورت خواهد گرفت.

سه فعالیت عمده آگاه سازی، سنجش سلامت مسافران (شامل سنجش فشار قند خون مسافران) و همچنین کار در فضای دوستدار کودک برای تعیین ارزش اقتصادی انتخاب شده است هم چنین ستون سمت به این معناست اگر به جای استفاده از

$$\begin{aligned} &= \frac{938179200}{21280000} = 4 \quad (\text{در صورت ارزش گذاری پولی به روش دستمزد جایگزین با احتساب حداقل دستمزد (ویوا)} \\ &= \frac{2268713232}{21280000} \cong 11 \quad (\text{در صورت ارزش گذاری پولی به روش دستمزد جانشینی با احتساب میانگین دستمزد (ویوا)} \end{aligned}$$

تقسیم میزان ساعات طرح بر ساعت مصوب و تعداد روزهای طرح به دست می آید:

در ضمن اگر به صورت فرضی، از جوانان داوطلب در طرح ایمنی و سلامت مسافران نوروزی استفاده نمی شد و قرار بود از کارمند تمام وقت استفاده شود نیاز به استخدام چند نفر بود. با محاسبه به روش زیر خواهیم فهمید برای برگزاری طرح ایمنی و سلامت مسافران نوروزی در استان یزد نیاز به استخدام ۱۵۷ کارمند تمام وقت خواهد بود. فرض کنیم طول دوره کاری فقط ۱۶ روز (طول دوره طرح ایمنی و سلامت مسافران نوروزی) باشد و از آنجایی ساعت کاری مصوب در استان یزد برای کارمندان در روز ۷/۵ ساعت می باشد لذا تعداد کارمند مورد نیاز از

$$\begin{aligned} &\times \text{تعداد داوطلبان} = \text{جمع ساعات داوطلبی طرح} \\ &18888 = 12 \times 1574 = \text{میزان ساعات داوطلبی در روز} \\ &= \text{تعداد کارمند در صورت عدم استفاده از داوطلب} \\ &\quad \frac{\text{جمع ساعات داوطلبی طرح}}{\text{ساعات کاری کارکنان} \times \text{تعداد روزهای طرح}} \\ &= \text{تعداد کارمند مورد نیاز در صورت عدم استفاده از داوطلب} \\ &\quad \frac{18888}{16 \times 7.5} = 157.4 \cong 157 \end{aligned}$$

بحث و نتیجه گیری

ارزش‌گذاری پولی فعالیت داوطلبانه جوانان هلال‌احمر استان یزد در طرح ملی ایمنی و سلامت مسافران نوروزی به دو روش دستمزد جایگزین (حداقلی) و جانشینی دستمزد (روش میانگین) صورت گرفت. در روش دستمزد جایگزین که حداقل دستمزد در نظر گرفته شده ارزش‌گذاری پولی کمتری را برای فعالیت‌های داوطلبانه جوانان شاهد هستیم و این روش نشان‌دهنده این است که اگر جمعیت هلال‌احمر استان یزد، قصد استخدام افراد جدیدی به جای استفاده از افراد داوطلب در این طرح را داشت چه هزینه‌ای را باید متحمل می‌شود. از سوی دیگر مبلغ به دست آمده از روش دستمزد جانشین بیانگر این است که اگر از کارکنان موجود جمعیت هلال‌احمر استان با تجارب و مهارت بالا در این طرح استفاده می‌شود چه مبلغی باید به آن پرداخت می‌شد که این رقم با توجه به بالاتر بودن میانگین حقوق کارکنان جمعیت استان از حداقل حقوق چند برابر دیگر روش به دست آمده است.

از طرف دیگر با توجه به داده‌های موجود در قسمت یافته‌ها می‌توان متوجه شد در صورت عدم استفاده از نیروهای داوطلب برای برگزاری طرح ایمنی و سلامت مسافران نوروزی در استان یزد نیاز به استخدام ۱۵۷ کارمند تمام وقت خواهد بود. چرا که اگر فرض کنیم طول دوره کاری فقط ۱۶ روز (طول دوره طرح ایمنی و سلامت مسافران نوروزی) باشد و از آنجایی ساعت کاری مصوب در استان یزد برای کارمندان در روز ۷٫۵ ساعت می‌باشد لذا تعداد کارمند مورد نیاز از تقسیم میزان ساعات طرح بر

ساعت مصوب و تعداد روزهای طرح عدد ۱۵۷ نفر به دست می‌آید.

همچنین برای تحلیل هزینه منفعت این طرح با توجه به یافته‌ها، از نرخ ویوا (سرمایه گذاری بر داوطلب و ارزش اقتصادی کار داوطلبی) استفاده می‌شود که این نرخ از نسبت ارزش‌گذاری پولی فعالیت‌های جوانان داوطلب به هزینه صورت گرفته برای آنان در این طرح داوطلبانه به دست می‌آید. با توجه به داده‌های به دست آمده در بخش یافته‌ها، اگر ارزش‌گذاری به روش دستمزد جایگزین باشد نرخ ویوا ۴ به دست خواهد آمد به این معنا که به ازای هر ریال هزینه کرد توسط جمعیت هلال‌احمر در طرح داوطلبانه ایمنی و سلامت مسافران نوروزی سال ۹۵، چهار ریال عایدی به جمعیت هلال‌احمر باز خواهد گشت و اگر از روش جانشینی دستمزد این نرخ محاسبه گردد نرخ ویوا در حدود ۱۱ ریال خواهد بود و این به معنی بازدهی بسیار بالای این طرح داوطلبانه و ارزش بالای این فعالیت می‌باشد. چرا که هر چه نرخ ویوا بیشتر باشد بازگشت و عایدی این بیشتر است و اینجاست که ارزش بالای فعالیت داوطلبانه مشخص می‌شود. هم چنین در کنار ارزش پولی بالای فعالیت‌های داوطلبانه، این رقم نشان دهنده کنترل هزینه در این طرح است که بقای آن و اقتصادی بودن این طرح در زمان مشکلات اقتصادی کشور را تضمین می‌کند.

جدول شماره ۱: خلاصه روش‌های ارزش‌گذاری پولی فعالیت‌های داوطلبانه

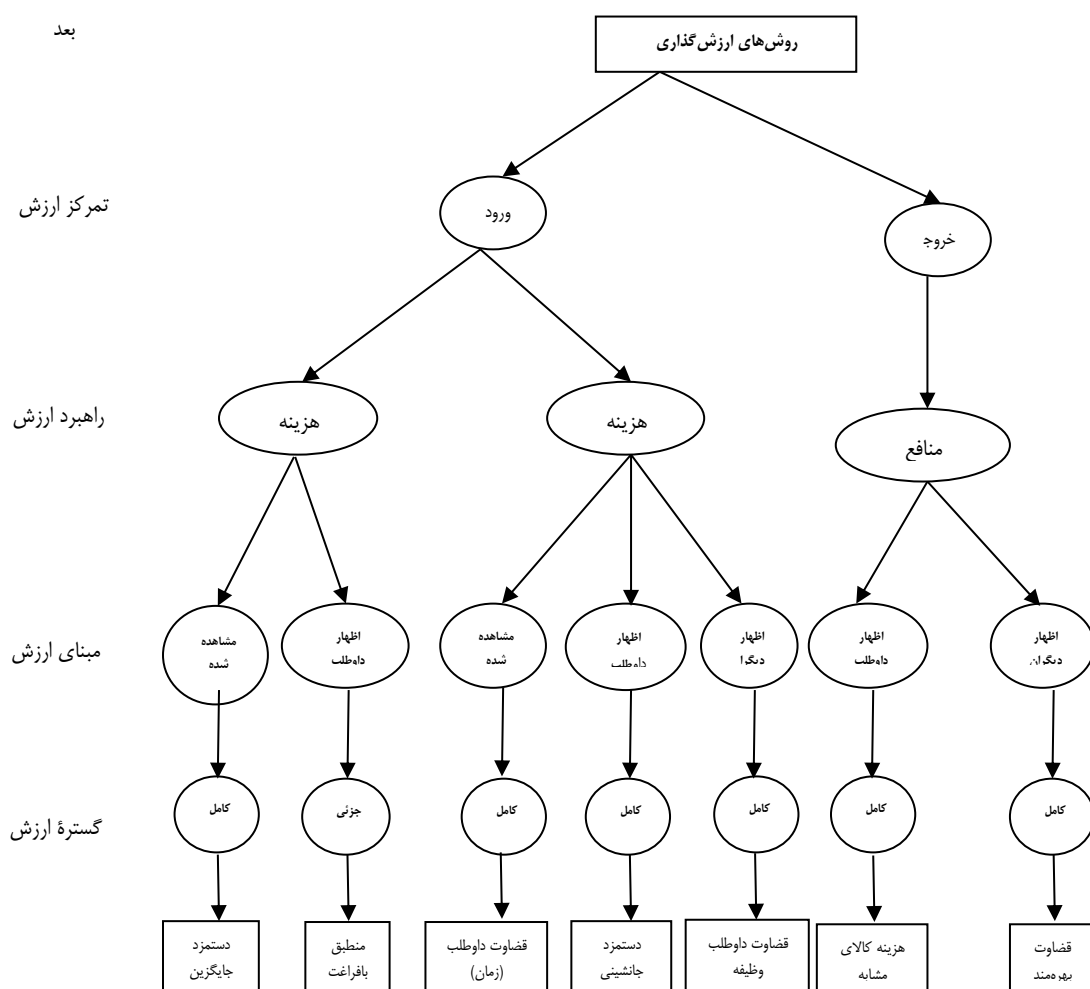
روش	نحوه ارزش‌گذاری
دستمزد جایگزین	در این روش حداقل دستمزد بازار نیروی کار به عنوان معادل دستمزد برای تمام فعالیت‌های داوطلبی در نظر گرفته می‌شود.
منطبق با فراغت	این روش حتی اگر فعالیت داوطلبی در زمان اوقات فراغت اتفاق بیفتد، حداقل دستمزد را به عنوان جانشین دستمزد فردا در نظر می‌گیرد.
قضاوت داوطلب (زمان)	معادل دستمزد، بر اساس نظر داوطلب تعیین می‌شود.
جانشینی دستمزد	دستمزد معادل فعالیت صورت گرفته در بازار را در نظر می‌گیرد.
قضاوت داوطلب بر اساس وظیفه	درآمدی که فرد داوطلب برای وظیفه خود پیشنهاد می‌دهد (در صورتی که فعالیت داوطلبانه نبود)
قضاوت سرپرست	درآمدی که سرپرست فرد داوطلب پیشنهاد می‌دهد.
هزینه کالای مشابه	قیمت بازاری کالا یا خدمت مشابه به ازای هر خروجی تولیدشده از کار داوطلبی محاسبه می‌شود.
قضاوت بهره‌مند	مبنای ارزش‌گذاری این روش، تعیین ارزش پولی با اظهار فرد بهره‌مند از فعالیت داوطلبی است.

جدول شماره ۲: هزینه‌کرد جمعیت هلال‌احمر استان یزد برای جوانان داوطلب طرح ایمنی و سلامت مسافران نوروزی

تعداد پست	توضیحات	هزینه (ریال)
هزینه غذایی	حداقل هزینه‌ای که برای یک وعده غذای گرم در یک پست دوازده ساعته به داوطلب پرداخت می‌شود که به ازای هر نفر ۱۵۰ هزار ریال می‌باشد.	۱۳۴۴۰۰۰۰۰
هزینه ایاب و ذهاب	حداقل هزینه‌ای که برای رفت و آمد به محل پست یا شعبه هلال‌احمر به داوطلب پرداخت می‌شود که به ازای هر نفر ۵۰۰۰۰ ریال می‌باشد.	۴۴۸۰۰۰۰۰
تجهیزات و ملزومات	تجهیزاتی که برای حضور داوطلب در طرح ضروری بوده مانند کاور هویتی و.. به ازای هر پست یک میلیون ریال	۲۸۰۰۰۰۰۰۰
هزینه آموزش برای هر نفر	حداقل هزینه‌ای که برای آموزش هر فرد داوطلب در هر پست صورت گرفته که مبلغ ۱۰۰ هزار ریال به ازای هر فرد در استان یزد بوده است.	۵۶۰۰۰۰۰۰
جمع		۲۱۲۸۰۰۰۰۰

جدول شماره ۳: ارزش‌گذاری فعالیت‌های داوطلبانه جوانان هلال‌احمر استان یزد در طرح ملی ایمنی و سلامت مسافران نوروزی ۹۵

فعالیت	سمت (در صورت استخدام)	حد اقل دستمزد در ساعت به ریال (روش دستمزد جایگزین)	هلال‌احمر (روش جانشینی دستمزد)	متوسط دستمزد کارکنان جمعیت	تعداد نفرات داوطلب	میزان ساعت کاری در روز	ارزش‌گذاری به روش دستمزد جایگزین	ارزش‌گذاری به روش جانشینی
آگاه‌سازی و راهنمایی مسافران	کارشناس	۴۶۴۰۰	۱۲۰۱۱۴	۱۰۳۴	۱۲	۵۷۵۷۳۱۲۰۰	۱۴۹۰۳۷۴۵۱۲	
سنجش سلامت مسافران (قند و فشار خون)	پرستار	۷۵۰۰۰	۱۲۰۱۱۴	۱۸۰	۱۲	۱۶۲۰۰۰۰۰۰	۲۵۹۴۴۶۲۴۰	
کار در فضای دواستدار کودک	کارشناس پیش دبستانی	۴۶۴۰۰	۱۲۰۱۱۴	۳۶۰	۱۲	۲۰۰۴۴۸۰۰۰	۵۱۸۸۹۲۴۸۰	
مجموع ارزش اقتصادی فعالیت داوطلبی								۹۳۸۱۷۹۲۰۰
								۲۲۶۸۷۱۳۲۳۲
								ریال

پیشنهادهات

پیشنهاد می‌شود در خصوص اهمیت و توان نیروهای جوان داوطلب در حل مسائل محلی و ملی بین تصمیم‌سازان و مدیران ادارات دولتی اطلاع‌رسانی صورت گیرد. محاسبه هزینه-منفعت و همچنین نرخ

ویوا بعد از هر پروژه داوطلبانه صورت گیرد. در خصوص اقتصاد کار داوطلبی در دیگر نهادهای داوطلب محور فعالیت مشابه صورت گیرد. محققان در خصوص ارزش‌گذاری پولی فعالیت‌های داوطلبانه در ایران مورد تشویق قرار گیرند.

References

1. Bowman W. *The economic value of volunteers to nonprofit organizations*. Nonprofit Management & Leadership. ۲۰۰۹; ۱۹(۴): ۴۹۱-۵۰۶.
2. Breuer C, Wicker, P. *Sport development report ۲۰۰۹/۲۰۱۰: Analysis of sport clubs' situation in Germany*. Sportverlag Strauß, Cologne: Abbreviated Version; ۲۰۱۱.
3. Brown E. *Assessing the value of volunteer activity*. Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly. ۱۹۹۹; ۲۸-۳.
4. Brudney J.L., Nezhina T.G. *Evaluating the volunteer program: context and models*. ۲nd ed. ۳۶۱-۳۸۷
5. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons, Inc. ۲۰۱۲
6. Burgham M, Downward P. *Why volunteer, time to volunteer? A case study from swimming*. Managing Leisure. ۲۰۰۵; ۱۰(۲), ۷۹-۹۳.
7. Center for Civil Society Studies. Research projects. Retrieved ۳۰ October ۲۰۱۴ from <http://ccss.jhu.edu/research-projects>. ۲۰۱۴
8. Cnaan, R. A., Handy, F., & Wadsworth, M. *Defining who is a volunteer: Conceptual and empirical considerations*. Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly, ۲۵(۳), ۳۶۴-۳۸۳. ۱۹۹۶
9. Colonna, C. M. The economic contribution of volunteerism toward the value of our cultural inventory. *Journal of Cultural Economics*, ۱۹(۴), ۳۴۱-۳۵۰., ۱۹۹۵
10. Cuskelly, G., Hoyer, R., & Auld, C. *Working with volunteers in sport*. Abingdon: Routledge. Davies, L. E. (۲۰۰۴). *Valuing the voluntary sector in sport: Rethinking economic analysis*. *Leisure Studies*, ۲۳(۴), ۳۴۷-۳۶. ۲۰۰۶
11. Egerton, M., & Mullan, K. Being a pretty good citizen: An analysis and monetary valuation of formal and informal voluntary work by gender and educational attainment. *The British Journal of Sociology*, ۵۹(۱), ۱۴۵-۱۶۴, ۲۰۰۸.
12. Emrich, E., Pierdzioch, C., & Oestmann, M. The intensity of internet use by volunteers: empirical results for the internet portal of the German Football Association. *European Sport Management Quarterly*, ۱۴(۳), ۲۳۸-۲۵۸, ۲۰۱۴.
13. Foster, V., Mourato, S., Pearce, D., & Ozdemiroglu, E. The price of virtue: The economic value of the charitable sector. Cheltenham: Edward Elgar Publishing. ۲۰۰۱
14. Freeman, R. B. Working for nothing: The supply of volunteer labor. *Journal of Labor Economics*, ۱۴۰-۱۶۶, ۱۹۹۷
15. Goritz, A. The impact of material incentives on response quantity, response quality, sample composition, survey outcome and cost in online access panels. *International Journal of Market Research*, ۴۶, ۳۲۷-۳۴۶, ۲۰۰۴
16. Handy, F., Cnaan, R. A., Brudney, J. L., Ascoli, U., Meijs, L. C., & Ranade, S. *Public perception of who is a volunteer: An examination of the net-cost approach from a cross-cultural perspective*, *Voluntas*, ۱۱(۱), ۴۵-۶۵, ۲۰۰۰.
17. Handy, F., & Srinivasan, N. *Valuing volunteers: An economic evaluation of*

- the net benefits of hospital volunteers. *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*, ۲۰۰۴; ۳۳(۱), ۲۸-۵۴.
۱۸. Hustinx, L., Cnaan, R. A., & Handy, F. *Navigating theories of volunteering: A hybrid map for a complex phenomenon*. *Journal for the Theory of Social Behavior*, ۴۰(۴), ۴۱۰-۴۳۴, ۲۰۱۰.
 ۱۹. Ironmonger, D. Measuring volunteering in economic terms: ۲,۲۰۰ million hours' worth \$۴۲ billion a year. In M. Oppenheimer & J. Warburton (Eds.), *Volunteers and volunteering* (pp. ۵۶-۷۲). Leichardt: Federation Press. ۲۰۰۰.
 ۲۰. Jenner, J. R. Participation, leadership, and the role of volunteerism among selected women, volunteers. *Journal of Voluntary Action Research*, ۱۱(۴), ۲۷-۳۸, ۱۹۸۲.
 ۲۱. Johannes Orlowski, Pamela Wicker, *The Monetary Value of Voluntary Work: Conceptual and Empirical Comparisons*. *Voluntas* (۲۰۱۵) ۲۶:۲۶۷۱-۲۶۹۳, ۲۰۱۴
 ۲۲. Kimmel, J., & Connelly, R. *Mothers' time choices: Caregiving, leisure, home production, and paid work*. *The Journal of Human Resources*, ۴۲(۳), ۶۴۳-۶۸۱, ۲۰۰۷.
 ۲۳. Larson, D. M., & Shaikh, S. L. Recreation demand choices and revealed values of leisure time. *Economic Inquiry*, ۴۲(۲), ۲۶۴-۲۷۸, ۲۰۰۴.
 ۲۴. Larson, D. M., Shaikh, S. L., & Layton, D. Revealing preferences for leisure time from stated preference data. *American Journal of Agricultural Economics*, ۸(۲), ۳۰۷-۳۲۰, ۲۰۰۴.
 ۲۵. Mook, L., Handy, F., Ginieniewicz, J., & Quarter, J. *The value of volunteering for a nonprofit membership association: The case of ARNOVA*. *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*, ۳۶(۳), ۵۰۴-۵۲۰, ۲۰۰۷.
 ۲۶. Pho, Y. H. *The value of volunteer labor and the factors influencing participation: Evidence for the United States from ۲۰۰۲ through ۲۰۰۵*. *Review of Income and Wealth*, ۵۴(۲), ۲۲۰-۲۳۶, ۲۰۰۸.
 ۲۷. Salamon, L. M., Sokolowski, S. W., & Haddock, M. A. *Measuring the economic value of volunteer work globally: Concepts, estimates, and a roadmap to the future*. *Annals of Public and Cooperative Economics*, ۸۲(۳), ۲۱۷-۲۵۲, ۲۰۱۱.
 ۲۸. Vaillancourt, F. *To volunteer or not: Canada, ۱۹۸۷*. *Canadian Journal of Economics*, ۲۷, ۸۱۳-۸۲۶, ۱۹۹۴